

Sygn. akt III AUa 659/15.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja (spr.) SA Małgorzata Pasek
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2015 r. w Lublinie

sprawy M. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy M. C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 11 maja 2015 r. sygn. akt VII U 1751/14

oddala apelację.

Elżbieta Czaja Małgorzata Rokicka – Radoniewicz Małgorzata Pasek

Sygn. akt III AUa 659/15.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 lipca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił M. C. przyznania prawa do emerytury, gdyż wnioskodawca nie udokumentował 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł M. C. domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. Podnosił, że pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 t. w Gospodarstwie (...) w P..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 11 maja 2015 roku Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

M. C. urodzony (...) w dniu 1 lipca 2014 roku złożył wniosek o emeryturę. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Przed organem rentowym udowodnił 27 lat, 4 miesiące i 3 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Wnioskodawca od 19 lipca 1976 roku do 31 lipca 1990 roku był zatrudniony w Państwowym Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku kierowcy. W okresie od 1 sierpnia 1990 roku do 31 marca 1993 roku był zatrudniony w (...) S.A. W. na stanowisku kierowca-mechanik. W okresie od 1 kwietnia 1993 roku do 31 maja 1995 roku był zatrudniony w Gospodarstwie (...) w P. na stanowisku kierowcy.

Wnioskodawca prawo jazdy kategorii C uzyskał w dniu 22 kwietnia 1991 roku. Od tego czasu wykonywał wyłącznie czynności kierowcy samochodu ciężarowego o masie całkowitej przekraczającej 3,5 t. Kierował samochodem marki J. (...), S. (...) z przyczepą. Przewoził owoce na (...). Przed tą datą jeździł tylkoŻ. (...).

Sąd uznał, że odwołanie M. C. jako niezasadne podlega oddaleniu.

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony materiał dowodowy pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych jako kierowca samochodu ciężarowego w okresie od 22 kwietnia 1991 roku do 31 maja 1995 roku (4 lata, miesiąc i 10 dni).

Są to prace wymienione w wykazie A w dziale VIII, pozycja 2, prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według art. 32. ust. 2 za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Ustęp 4 stanowi natomiast, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury wnioskodawca musiał spełnić łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:
 - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jest podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawcy, gdyż wnioskodawca nie udowodnił 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Na wymagane 15 lat udowodnił bowiem 4 lata, miesiąc i 10 dni. W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją w całości przez wnioskodawcę.

Jak wynika z treści apelacji skarżący zarzuca błędne ustalenia w zakresie jego pracy w Państwowym Przedsiębiorstwie (...) w P., gdzie jak podaje na stanowisku kierowcy – mechanika pracował do chwili jego likwidacji do 1995 roku. Wskazuje, że pracował głównie na warsztacie, a dodatkowo zastępował kierowcę ż. (...). Po likwidacji Gospodarstwa (...) w P. w 1996 roku podjął pracę na (...) jako dystrybutor i sprzedawca paliw, gdzie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnosił o uznanie pracy w(...)w (...) za pracę w warunkach szczególnych i ponowne rozpoznanie sprawy. W piśmie uzupełniającym braki apelacji, skarżący zarzuca naruszenie prawa materialnego - art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez nieuzasadnione uwzględnienie pracy w warunkach szczególnych w ilości co najmniej 15 lat; oraz naruszenie przepisów postępowania poprzez oparcie rozstrzygnięcia na dowodach z dokumentów przy jednoczesnym braku prowadzenia postępowania dowodowego z zeznań zgłoszonych w odwołaniu świadków.

Skarżący powołuje się nadto na pracę w okresie 20.06.1973r. – 17.07. 1976r. jako monter samochodowy, oraz pracę przy obsłudze dystrybutorów na stacji paliw w okresie 1.03.1996r. - 30.06.1999r., oraz sprzedawcy paliw w okresie 10.02.2000r.- 31.07.2014 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej.

Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia dotyczące istotnych dla sprawy okoliczności i trafnie uznał, że wnioskodawca nie spełnił przesłanek niezbędnych do nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy zależało od ustalenia, czy na gruncie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z treścią § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze możliwe jest uzyskanie przez wnioskodawcę prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Z pośród przesłanek prawa do emerytury w niniejszej sprawie sporne było, czy apelujący legitymował się, co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Prawdopodobnie Sąd Okręgowy przyjął, że praca wykonywana przez apelującego w Państwowym Przedsiębiorstwie (...) w P. od 19 lipca 1976 roku do 21 kwietnia 1991 nie stanowiła pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca prawo jazdy kategorii C uzyskał w dniu 22 kwietnia 1991 roku, a przed datą, jak przyznał jeździł samochodem marki Ż. (...). Z okoliczności sprawy wynika więc, że wnioskodawca nie pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o masie powyżej 3,5 tony. Bez znaczenia są przy tym jego twierdzenia zawarte w apelacji dotyczące wykonywania czynności mechanika w tym okresie czasu. O ile wnioskodawca wykonywał takie czynności związane z naprawą i remontem samochodów, ciągników i kombajnów, to z samych jego twierdzeń wynika, że pracował w warsztacie samochodowym i wykonywał wszelkie naprawy. Zauważyć należy, że pracą w warunkach szczególnych jest tylko taka praca, w której pracownik w sposób znaczny jest narażony na niekorzystne dla zdrowia czynniki, a stosownie do § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca taka musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Motyw przyświecający ustawodawcy w stworzeniu instytucji emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę posiada uprawnienie do przejścia na emeryturę wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym stanowi odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy emerytalno-rentowej i określonego tam powszechnego wieku emerytalnego, zatem przepisy regulujące to prawo muszą być wykładane w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo. Przy takim założeniu czynności w postaci napraw i remontów pojazdów mechanicznych, aby mogły być zakwalifikowane, jako praca w warunkach szczególnych ujęta w wykazie A, Dział XIV, poz. 16 "Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych", musiałyby być wykonywane w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07 - LEX nr. 528599, czy też Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 września 2012 r., III AUa 377/12). Tymczasem apelujący nawet nie twierdził, że taką pracę w kanałach remontowych wykonywał.

Z tych też przyczyn, nie było konieczne, ani celowe prowadzenie postępowania dowodowego, wobec faktu, że istotne okoliczności nie były w sprawie sporne.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, a zatem na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych (15 lat) do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący co najmniej i 25 lat dla mężczyzn.

Z tego względu, nie podlega ocenie praca wnioskodawcy po dacie 1 stycznia 1999 roku, (w tym wskazana w apelacji praca na stanowisku sprzedawcy paliw w okresie 10.02. 2000r. do 31.07. 2014r.). Czyni to też bezprzedmiotowym rozważanie zatrudnienia wnioskodawcy w pozostałych okresach wskazanych w apelacji, gdyż bez wliczenia okresu pracy od 19 lipca 1976 roku do 21 kwietnia 1991 nie legitymuje się on 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Skoro zatem wnioskodawca nie wykazał co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, brak było podstaw do przyznania mu emerytury, o jakiej jest mowa w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd Okręgowy przepisów wskazanych w apelacji nie naruszył.

Mając na uwadze, że zaskarżony wyrok jest trafny, a wywiedziona apelacja nie zawierała usprawiedliwionych zarzutów, Sąd Apelacyjny, nie znajdując podstaw do jej uwzględnienia, orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.